ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі ЎНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 8 (180) | Пятніца, 8 сакавіка 1974 года | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

СЁННЯ—МІЖНАРОДНЫ ЖАНОЧЫ ДЗЕНЬ

РОЎНЫЯ СЯРОД РОЎНЫХ

Сёння Міжнародны жаночы дзень адзначаецца ў 64-ы раз. За мінулыя гады многае змянілася. Глыбокія сацыяльныя пераўтварэнні, навукова-тэхнічная рэвалюцыя выклікалі неабходнасць шырокага ўцягнення жанчын у вытворчасць. Сёння ўжо больш адной трэцяй багаццяў чалавецтва ствараецца жанчынамі, якія ў многіх краінах свету атрымалі свае палітычныя правы і дамагаюцца такіх умоў, каб карыстацца гэтымі правамі ва ўсёй паўнаце.

Як правіла, у дзень 8-га Сакавіка пры падвядзенні вынікаў міжнароднага жаночага руху ўзнікае прыемная неабходнасць прыводзіць статыстычныя даныя аб савецкіх працаўніцах. Скупымі сродкамі — лічбамі — створана [illegible]ывабная «матэматычная віц[illegible]» нашай сучасніцы. З творча[illegible] годам яе вобраз стаэфекты[illegible] ярчэйшым і больш [illegible]нічнага [illegible]ня рос[illegible] цяпер гартаць да[illegible] працы. [illegible]ныя часопісы, у [illegible]

Шмат[illegible] спрэчка, ці па[illegible] ўдзел[illegible]ансіпацыя. Праціў[illegible]ча[illegible] яе сцвярджалі, што жан[illegible]на не можа карыстацца [illegible]ўнымі правамі з мужчы[illegible]нам. Але першая ў свеце наша Савецкая дзяржава яскрава і пераканаўча даказала, на што здольна распрыгнечаная працаўніца. У нашай краіне ахова здароўя людзей у асноўным даверана жанчынам. У саставе медыцынскіх работнікаў іх каля 85 працэнтаў. Амаль жаночай стала прафесія педагогаў. Сярод іх—71 працэнт нашых слаўных працаўніц. У сферы гандлю таксама пераважаюць жанчыны.

Творчая праца выклікае ў жанчын імкненне да набыцця ведаў, павышэння прафесійнага ўзроўню. Цяпер на кожную тысячу жанчын — 651 з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй (сярод мужчын — 654). Як бачыце, становішча амаль зраўнялася. Новы змест працоўных функцый, рост агульных і прафесійных ведаў прыводзіць да павышэння не толькі вытворчай, але і агульна-палітычнай актыўнасці жанчын.

Доўгі час жанчына і навука былі несумяшчальнымі паняццямі. А цяпер у нашай краіне немагчыма ўявіць любую галіну навукі без жанчын. Напрыклад ,амаль адна трэцяя выкладчыкаў ГДУ — жанчыны. Звыш адной чацвёртай кандыдатаў навук нашага ўніверсітэта — таксама жанчыны. У студэнцкім саставе — іх большая палавіна.

У гэтым годзе адкрыта гістарычная старонка ў летапісе нашага ўніверсітэта. Дзіяна Віктараўна Нікалаева першай з жанчын, якія працуюць на выкладчыцкай рабоце ў ГДУ, паспяхова абараніла дысертацыю на атрыманне вучонай ступені доктара медыцынскіх навук.

Аб тым, што савецкія жанчыны жывуць і працуюць, як роўныя сярод роўных, сведчаць многія прыклады з нашай вну. У прыватнасці, Т. П. Трацэўская з'яўляецца прарэктарам, Т. І. Язэпава—дэканам гісторыка - філалагічнага факультэта, С. К. Лапіцкая — загадвае кафедрай.

Аб многім сведчыць і той факт, што з дзевяці дэпутатаў, якія прадстаўляюць наш універсітэт у кіруючых органах Савецкай улады, пяць месц належыць жанчынам. Студэнтка эканамічнага факультэта Святлана Раждзественская — дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, студэнтка біёлага-глебавага факультэта Раіса Патапава — дэпутат абласнога Савета, студэнтка гісторыка-філалагічнага факультэта Людміла Артамонава — дэпутат гарадскога Савета. А прарэктар Т. П. Трацэўская і студэнтка эканамічнага факультэта Люба Рамановіч — дэпутаты раённага Савета дэпутатаў працоўных.

Усе гэтыя прыклады гавораць аб тым, што ў Савецкай краіне сфармуляваўся новы вобраз жанчыны — шырока адукаванай, сацыяльна актыўнай, скіраванай у сваёй дзейнасці да грамадска-значнай мэты.

У гэты святочны дзень самыя цёплыя словы адрасуюцца жанчынам. Мне таксама хочацца сказаць шчырае: са святам вас, дарагія! Усяго вам лепшага ў жыцці і працы на карысць нашай любімай Радзімы!

Л. ПАНКОВА,
дацэнт кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі, член парткома.

Радасны настрой у гэтых дзяўчат. Усе яны — сёлетнія выпускніцы эканамічнага факультэта па спецыяльнасці эканоміка працы. Амаль за пяць гадоў вучобы і сумеснай грамадскай работы паміж імі завязалася моцнае сяброўства.

Фота А. Шаршэўскага.

І. Ф. ХАРЛАМАЎ—

ЧЛЕН-КАРЭСПАНДЭНТ АКАДЭМІІ ПЕДАГАГІЧНЫХ НАВУК СССР

На гэтым тыдні ў наш універсітэт прыйшла радасная вестка: загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі, доктар педагагічных навук Іван Фёдаравіч Харламаў выбран членам-карэспандэнтам аддзялення тэорыі і гісторыі педагогікі Акадэміі педагагічных навук СССР.

Шлях Івана Фёдаравіча да гэтага высокага і ганаровага звання вымяраецца многімі гадамі плённай педагагічнай, навуковай і грамадскай працы. Загартаваны ў баях супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў, камуніст з 1942 года, ён працяглы час працаваў сельскім настаўнікам, дырэктарам школы, загадчыкам раённага аддзела народнай асветы. Потым на працягу чатырох гадоў вучыўся ў аспірантуры па тэорыі педагогікі ў Мінскім педінстытуце імя А. М. Горкага.

У 1956 годзе І. Ф. Харламаў паспяхова абараніў кандыдацкую дысертацыю, а ў 1972 — доктарскую. Увесь гэты час яго працоўная дзейнасць непарыўна была звязана з былым Гомельскім педінстытутам, а цяпер — з універсітэтам. Тры гады Іван Фёдаравіч быў прарэктарам былога інстытута па вучэбнай і навуковай рабоце і вось ужо дзевяць гадоў узначальвае кафедру педагогікі і псіхалогіі.

І. Ф. Харламаў вядзе актыўную навукова-даследчую работу і як вучоны карыстаецца шырокай вядомасцю ў рэспубліцы і краіне. Яго пяру належыць шмат каштоўных навуковых прац. У 1960 годзе выдадзена напісаная ім кніга «Школьныя вучэбна-вытворчыя брыгады», у якой усебакова асвятляецца методыка арганізацыі вучэбна-вытворчай і культурна-масавай работы ў брыгадах школьнікаў.

З 1958 года Іван Фёдаравіч вядзе ў школах Гомеля і вобласці сістэматычную вопытна-эксперыментальную работу па павышэнню эфектыўнасці навучання і выхавання. Доўгі час ён спалучаў працу ў вну і гомельскай СШ № 10. Гэта дало яму багаты фактычны матэрыял для напісання шэрагу навуковых прац. Так, у 1967 годзе выдавецтва «Народная асвета» (Мінск) выпусціла ў свет яго кнігу «Асноўныя пытанні арганізацыі выхаваўчай работы ў школе». Некалькі пазней выходзіць новая кніга Івана Фёдаравіча — «Актывізацыя вучобы школьнікаў». Нарэшце, у 1972 годзе была выдадзена яго манаграфія «Тэорыя маральнага выхавання (гістарычная і сучасная праблематыка і асноўныя педагагічныя ідэі)».

Усяго на рахунку І. Ф. Харламава звыш 60 навуковых прац аб'ёмам больш ста друкаваных аркушаў.

За плённую педагагічную і навуковую дзейнасць І. Ф. Харламаў узнагароджаны медалем «За працоўную адзнаку», нагрудным знакам «Выдатнік народнай асветы», Ганаровай граматай Міністэрства асветы БССР.

Іван Фёдаравіч актыўна ўдзельнічае і ў грамадскім жыцці. Ён быў старшынёй мясцкома, членам партбюро нашай вну, нештатным інструктарам гаркома партыі, неаднаразова выбіраўся дэпутатам гарадскога Савета дэпутатаў працоўных, членам і кандыдатам у члены райкома партыі. Цяпер І. Ф. Харламаў — член парткома ўніверсітэта.

У асобе Івана Фёдаравіча мы бачым буйнага вучонага ў галіне педагагічнай навукі, актыўнага грамадскага работніка. Выбранне членам-карэспандэнтам Акадэміі педагагічных навук СССР — гэта прызнанне яго вялікіх заслуг у служэнні навуцы, партыі, народу.

Рэктарат, партком, усе грамадскія арганізацыі, выкладчыкі і студэнты ўніверсітэта горача віншуюць Івана Фёдаравіча з аказаным яму высокім давер'ем, жадаюць моцнага здароўя і яшчэ больш плённай працы на ніве педагагічнай навукі.

УРАЧЫСТЫ ВЕЧАР

Пазаўчора ў актавай зале ўніверсітэта адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны Міжнароднаму жаночаму дню. З дакладам выступіла кандыдат гістарычных навук, член парткома Л. А. Панкова.

Для ўдзельнікаў вечара быў паказаны канцэрт мастацкай самадзейнасці.

УНІВЕРСІТЭЦКУЮ АДУКАЦЫЮ—НА ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ

З АГУЛЬНАГА ПАРТЫЙНАГА СХОДУ

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КПСС ВЫКАЗВАЕ ЎПЭЎНЕНАСЦЬ, ШТО НАША САВЕЦКАЯ ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ БУДЗЕ З ЯШЧЭ БОЛЬШАЙ ЭНЕРГІЯЙ, НАСТОЙЛІВАСЦЮ РАЗВІВАЦЬ НАВУКУ, ТЭХНІКУ І КУЛЬТУРУ, ДАБІВАЦЦА ПАВЫШЭННЯ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ НАВУКОВЫХ РАБОТ, ХУТЧЭЙШАГА ЎКАРАНЕННЯ Ў НАРОДНУЮ ГАСПАДАРКУ ВАЖНЕЙШЫХ НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫХ ДАСЯГНЕННЯЎ, СТВАРАЦЬ ДУХОЎНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ, ЯКІЯ Б УЗБАГАЧАЛІ ЖЫЦЦЁ САВЕЦКІХ ЛЮДЗЕЙ.

Са Звароту Цэнтральнага Камітэта КПСС да партыі, да савецкага народа.

Як мы паведамлялі ўжо, 27 лютага г. г. адбыўся агульнаўніверсітэцкі партыйны сход, на якім было абмеркавана пытанне аб ходзе выканання Пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР ад 18 ліпеня 1972 г. «Аб мерах па далейшаму ўдасканальванню вышэйшай адукацыі ў краіне».

ДАКЛАДЧЫК, рэктар універсітэта Б. В. Бокуць, адзначыў, што гэта Пастанова з'яўляецца шырокай канкрэтнай праграмай далейшага паляпшэння якасці падрыхтоўкі кадраў высокай кваліфікацыі для народнай гаспадаркі, навукі і культуры ў адпаведнасці з патрабаваннямі навукова-тэхнічнага прагрэсу, выхавання маладых спецыялістаў у духу марксізму-ленінізму, усебаковай тэарэтычнай і прафесіянальнай падрыхтоўкі, якія будуць актыўнымі праваднікамі ў жыццё ідэй і рашэнняў партыі.

Вядучая роля ў вырашэнні задач, прадугледжаных Пастановай, адводзіцца ўніверсітэтам, якія павінны стаць навукова-метадычнымі цэнтрамі краіны.

Далей дакладчык гаворыць аб выніках праверкі выканання Пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР аб вышэйшай школе, праведзенай з 18 па 22 снежня 1973 года ў нашым універсітэце камісіяй Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР.

Коратка спыніўшыся на адзначаных у рашэнні Калегіі Міністэрства В і ССА БССР работы ГДУ па ўдасканальванню вышэйшай адукацыі ў святле патрабаванняў партыі і ўрада, Б. В. Бокуць сканцэнтраваў увагу ўдзельнікаў сходу на істотных упушчэннях і нявырашаных пытаннях.

У прыватнасці, адзначана, што ў план работы ўніверсітэта ўключаны недастаткова канкрэтныя і малаэфектыўныя мерапрыемствы па рэалізацыі Пастановы. У планах работы рэктарата, дэканатаў і кафедр на бягучы год не ўдзяляецца належнай увагі пытанням кантролю за ходам і якасцю выканання распрацаваных мерапрыемстваў.

Ва ўніверсітэце яшчэ далёка не вырашана пытанне аб падборы навукова-педагагічных кадраў. Цяпер ёсць 18 вакансій, з якіх 13—дацэнтскія. Істотныя недахопы ёсць і пры фарміраванні навукова-педагагічных кадраў малодшага звяна. Нярэдка на асістэнцкія і выкладчыцкія пасады залічваюцца асобы, якія не маюць перспектыў навуковай работы. Да гэтага часу пасады старшых выкладчыкаў займаюць супрацоўнікі, якія не даюць навуковай прадукцыі. Ад неперспектыўных асоб трэба рашуча пазбаўляцца. Кадры асістэнтаў і выкладчыкаў неабходна фарміраваць за лік таленавітай моладзі, выпускнікоў універсітэта.

На жаль, у нас мелі месца выпадкі, калі асобныя выкладчыкі ганьбілі высокае званне савецкага педагога. Рашэннем Вучонага савета вызвален ад работы дацэнт І. Г. Фірсаў, які не адпавядаў займаемай пасадзе па маральных якасцях.

Дакладчык адзначае, што яшчэ не поўнасцю выкарыстоўваюцца магчымасці запрашэння вопытных выкладчыкаў БДУ і іншых вядучых вну краіны для аказання метадычнай дапамогі і чытання часткі агульных і ў асаблівасці спецыяльных курсаў.

У рашэнні Калегіі Міністэрства В і ССА БССР адзначаецца, падкрэслівае Б. В. Бокуць, што рэктарат і дэканаты не ўдзяляюць належнай увагі пытанню выкарыстання прафесараў і дацэнтаў для вучэбнай работы. У выніку гэтага многія работнікі гэтай кваліфікацыі чытаюць невялікую колькасць лекцый пры малым агульным аб'ёме вучэбных даручэнняў. У прыватнасці, у рашэнні Калегіі Міністэрства запісана: «Якасць асобных лекцый і семінарскіх заняткаў некаторых выкладчыкаў універсітэта (прафесараў Мужава І. Ф., Бенядзіктава А. А., дацэнта Катасонава Н. В. і інш.) не задавальняе універсітэцкіх патрабаванняў. На шэрагу факультэтаў і кафедр універсітэта слаба пастаўлена вучэбна-метадычная работа».

Асноўная задача вну пры пабудове сучаснага вучэбнага працэсу стаіць не ў паведамленні студэнту максімума ведаў, а ў тым, каб забяспечыць глыбокае вывучэнне важнейшых законаў прыроды і грамадства, г. зн. фундаментальных ведаў, і развіццё інтэлектуальных здольнасцей студэнта, яго творчага мыслення і ініцыятывы.

ЗАТЫМ Б. В. Бокуць гаворыць аб тых задачах, ад вырашэння якіх галоўным чынам залежыць павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў. Сярод іх важнейшае месца адводзіцца **ўдасканальванню вучэбнага працэса**. Пры чытанні лекцыі выкладчык не павінен выклікаць абыякавасці да свайго прадмета, а ўзбуджаць у студэнтаў цікавасць да яго, прывіваць любоў.

Удасканальванне вучэбнага працэса прадугледжвае чоткае планаванне кафедрамі вучэбных заняткаў, якое павінна быць дэталёвым і канкрэтным, гібкім і аператыўным, каб у план можна было лёгка ўносіць карэктывы. Яны будуць узнікаць пры сістэматычным кантролі з боку кафедры за выкананнем рабочых планаў, пры прымяненні тэхнічных сродкаў навучання, павышэнні кваліфікацыі выкладчыкаў. Трэба сказаць, што ў нас яшчэ не ўдзяляецца належнай увагі абсталяванню і тэхнічнаму аснашчэнню лекцыйных аўдыторый, забеспячэнню іх неабходнымі сродкамі для дэманстрацый.

Універсітэту неабходна ў поўным аб'ёме выконваць бягучыя і перспектыўныя планы павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў кафедр з тым, каб кожны выкладчык раз у пяць гадоў праходзіў адну з устаноўленых форм павышэння кваліфікацыі. Аднак гэта патрабаванне намі не выконвалася з году ў год. Самы высокі працэнт выканання плана (90 працэнтаў) быў дасягнуты ў мінулым семестры. Трэба спадзявацца, што план павышэння кваліфікацыі ў гэтым годзе будзе забяспечаны.

Нам трэба звярнуць сур'ёзную ўвагу на распрацоўку вучэбна-метадычных дапаможнікаў, падрыхтоўку падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў, якія адпавядалі б новым вучэбным планам.

Дакладчык прааналізаваў вынікі мінулай зімовай экзаменацыйнай сесіі. Цяпер нам трэба паклапаціцца, зазначыў Б. В. Бокуць, пра якасны бок навучання студэнтаў, аб павышэнні ролі кожнага выкладчыка і іх асабістай адказнасці ў справе падрыхтоўкі спецыялістаў.

Адной з цэнтральных у праблеме паляпшэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з'яўляецца **задача ўвядзення належнай сістэмы спецкурсаў і спецсемінараў**. Яны дазволяць пазнаёміць студэнтаў з самымі апошнімі дасягненнямі навукі. Спецкурсы — аснова ўкаранення сучасных дасягненняў навукі ў вучэбны працэс.

У рашэнні Калегіі Міністэрства адзначаецца, што ва ўніверсітэце пытанні спецыялізацыі выпускнікоў і ўкаранення спецыяльных курсаў і семінараў для гэтага на большасці факультэтаў і кафедр канчаткова не вырашаны. Дэканатам і кафедрам неабходна перагледзець пералік спецкурсаў і спецсемінараў з тым, каб па-сучаснаму ажыццяўляць спецыялізацыю студэнтаў, лепш рыхтаваць іх да будучай працы.

Пры падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў асабліва **важнае значэнне цяпер павінна надавацца навукова-даследчай рабоце студэнтаў**. Іх навуковыя даследаванні трэба разглядваць у трох аспектах. Першы — гэта ўдзел у навуковых даследаваннях як сродак павышэння зацікаўленасці студэнтаў у навуцы. Адсюль — павышэнне цікаўнасці да заняткаў, што гарантуе павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў.

Другі аспект звязаны з выхаваўчай роллю навуковых даследаванняў. Захапляючы моладзь, яны далучаюць яе да вывучэння шырокага і разнастайнага кола навуковых праблем. Шляхам уцягнення будучых спецыялістаў у навуковую працу кафедры ствараюць тую натуральную сувязь паміж студэнцтвам і выкладчыкамі, якая ў многім садзейнічае вырашэнню выхаваўчых задач.

Нарэшце, трэці аспект праблемы. Трэба, каб студэнты ўносілі непасрэдны ўклад у навуковую працу, бачылі вынікі сваіх даследаванняў. Гэта з'яўляецца адной з форм працоўнага выхавання моладзі. Канешне, размова ідзе аб найбольш рацыянальным спалучэнні вучэбных і навуковых задач, якія стаяць на дадзеным этапе перад студэнтамі.

Далучаючы студэнтаў да навукова-даследчай працы, працягваў дакладчык, не варта імкнуцца паказаць ім свята ў навуцы, даць, так сказаць, адаптаваную навуку, ачышчаную ад цяжкасцей, з тым, каб у зададзены тэрмін атрымаць патрэбны вынік. Навуковая праца — гэта не гладкі і не лёгкі шлях, які хутка завяршаецца прэміяй ці медалём. Гэта шлях пошукаў і часта няўдач, шлях цяжкі і напружаны.

У нас яшчэ параўнальна мала навуковых гурткоў. Не многа пасылаем мы добрых навуковых прац на конкурсы і канферэнцыі.

Летась, напрыклад, толькі каля сарака працэнтаў выпускнікоў абаранялі дыпломныя работы. Сёлета іх будзе пісаць каля палавіны студэнтаў. Гэта яшчэ вельмі мала. Неабходна паўсюдна ўзяць за правіла абарону курсавых работ на кафедрах факультэтаў.

Патрабуе развіцця вучэбна-даследчая работа студэнтаў. Для яе разгортвання трэба скласці адпаведны канкрэтны план.

Мы павінны таксама дамагацца павышэння эфектыўнасці палітыка-выхаваўчай работы. Але яшчэ не ўсе факультэты, кафедры і грамадскія арганізацыі праводзяць яе так, як таго патрабуюць партыя і ўрад.

Па сённяшні дзень ва ўніверсітэце не каардынуецца дзейнасць куратараў, не праводзяцца семінары з імі. Універсітэцкая газета не публікуе тэматыку гутарак са студэнтамі на палітзанятках.

У ідэалагічнай рабоце мы яшчэ не выкарыстоўваем радыё. Недастаткова арганізавана грамадска-палітычная практыка студэнтаў. Значнага паляпшэння патрабуе работа ў студэнцкіх інтэрнатах.

У сваім дакладзе Б. В. Бокуць спыніўся на пытаннях завочнай адукацыі ва ўніверсітэце, зазначыў, што яна таксама патрабуе неадкладнага ўдасканальвання. Для гэтага Міністэрства В і ССА БССР прыняло рашэнне арганізаваць у нашым універсітэце самастойны завочны факультэт.

ЗНАЧНУЮ ўвагу дакладчык удзяліў пытанням развіцця навукова-даследчай работы. Сур'ёзнай крытыцы падвергнуты выкладчыкі, якія не займаюцца навуковымі даследаваннямі і нават не плануюць іх для сябе. Так, на 1973 год для сябе не планавалі навукова-даследчай работы: па кафедры матэматычнага аналізу — выкладчык М. А. Ялецкі, асістэнты С. І. Буракоўская, С. І. Чарток, Н. Е. Глебава; па кафедры дыфураўненняў — асістэнт О. В. Іваніцкая; па кафедры механікі — ст. выкладчык І. М. Палій, асістэнты Н. А. Балакіна, Н. І. Папкова; па кафедры тэарэтычнай фізікі — асістэнты М. П. Цілічэнка, В. А. Скрэжэндзеўскі, па кафедры агульнай фізікі — асістэнты А. Н. Гадлеўская, В. Д. Шаўчэнка; па кафедры агульнай геалогіі — дацэнт М. І. Чычын; па кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлы — А. Я. Штыльман і інш.

Застаецца яшчэ слабай матэрыяльна-тэхнічная база ўніверсітэта. Для яе забеспячэння неабходнымі машынамі, прыборамі і абсталяваннем большую дапамогу нам павінна аказваць Міністэрства В і ССА БССР.

Далей дакладчык пераходзіць да пытання развіцця ўніверсітэта, аб перспектывах адкрыцця новых спецыяльнасцей. Рэктар гаворыць аб відавочнай мэтазгоднасці вывучэння патрэбы і адкрыцця ў ГДУ вячэрніх спецыяльных факультэтаў для людзей, якія маюць вышэйшую адукацыю, з двух або трохгадовым тэрмінам навучання.

У заключэнне Б. В. Бокуць падкрэсліў важнасць грунтоўнага перспектыўнага плана на 1976—1980 гады. Яго распрацоўку павінны закончыць на ўсіх кафедрах і факультэтах да пачатку красавіка.

Ёсць усе падставы спадзявацца, сказаў Б. В. Бокуць, што Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт з гонарам выканае вялікія задачы, пастаўленыя перад намі пастановамі партыі і ўрада па ўдасканальванню сістэмы вышэйшай адукацыі.

ПРЫ абмеркаванні даклада старшыня партыйнай камісіі па кантролю дзейнасці адміністрацыі прафесар Ф. М. Харытановіч падрабязна расказаў аб той рабоце, якую праводзіць камісія для ўдасканальвання ўсяго вучэбна-выхаваўчага працэсу, развіцця навукова-даследчай работы, ажыццяўлення намечаных планаў і мерапрыемстваў. Ён выказаў свае прапановы аб магчымых перспектывах развіцця біёлага-глебавага факультэта.

Сакратар партыйнага бюро фізічнага факультэта Т. П. Жалонкіна расказала аб тым, як іх партарганізацыя і дэканат змагаюцца за ажыццяўленне задач, пастаўленых у Пастанове партыі і ўрада аб мерах па далейшаму ўдасканальванню вышэйшай адукацыі. Адзначыўшы тое, што ўжо зроблена ў гэтым напрамку, яна закранула і пытанні, якія патрабуюць неадкладнага вырашэння.

Дэкан геалагічнага факультэта дацэнт Ю. Ф. Хадакоўскі гаварыў аб мерапрыемствах па паляпшэнню вучэбнай работы са студэнтамі-геолагамі, аб неабходнасці больш актыўнага ўкаранення ў вучэбны працэс тэхнічных сродкаў навучання. Ён таксама падзяліўся меркаваннямі аб мэтазгоднасці адкрыцця новых спецыяльнасцей на факультэце, умацаванні навуковых кантактаў з навуковымі ўстановамі і арганізацыямі рэспублікі і краіны.

Прарэктар па адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце В. І. Конухаў звярнуў увагу камуністаў на паляпшэнне выхаваўчай работы сярод студэнтаў, накіраванай на павышэнне іх адказнасці за зберажэнне грамадскай маёмасці, беражлівых адносін да яе.

Аб ролі шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» у вырашэнні стаячых перад універсітэцкім калектывам задач па ўдасканальванню вышэйшай адукацыі гаварыў рэдактар У. П. Балога. Ён таксама адзначыў неабходнасць больш шырокай прапаганды ГДУ сярод выпускнікоў школ, аб укараненні ва ўніверсітэце новых карысных традыцый.

Аб паляпшэнні работы па грамадзянскай абароне ва ўніверсітэце гаварыў на сходзе начальнік штаба ГА Р. С. Мільчанка.

Студэнтка чацвёртага курса гісторыка-філалагічнага факультэта, намеснік старшыні праф[illegible]кома Надзежда Колтышава расказала аб тых умовах, [illegible] стварающца студэнтам [illegible] спяховай вучобы. Яна [illegible] прапанову больш [illegible] нальна паміж факул[illegible] мяркоўваць жылле[illegible] тах.

Выступаючы ў абмерка[illegible] даклада, намеснік сакра[illegible] партбюро гісторыка-філала[illegible] нага факультэта, загадчык [illegible] федры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі Р. С. Еўдакіменка прызнаў правільнай крытыку, якая была выказана ў адрас выкладчыкаў іх кафедры і выказаў упэўненасць у тым, што калектыў яе выкладчыкаў здольны ліквідаваць усе адзначаныя недахопы і наладзіць работу так, як этага патрабуе ўніверсітэцкі ўзровень адукацыі.

Дацэнт механіка-матэматычнага факультэта С. А. Сафонаў у сваім выступленні закрануў пытанні падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў-матэматыкаў як для народнай гаспадаркі, так і для школы.

Сакратар Цэнтральнага райкома КПБ г. Гомеля А. А. Гайдаш, які прыняў удзел у рабоце сходу і выступіў на ім, расказаў аб эканамічна-сацыяльнай структуры Цэнтральнага раёна, у састаў якога цяпер уваходзіць наш універсітэт, аб тых вялікіх задачах, што пастаўлены перад працоўнымі раёна на вызначальны год пяцігодкі. Ён заклікаў камуністаў, выкладчыкаў і ўсіх супрацоўнікаў універсітэта не толькі паспяхова ажыццяўляць рашэнні партыі і ўрада па вышэйшай школе, але і ўносіць свой уклад у датэрміновае выкананне народнагаспадарчых планаў, пастаўленых перад усім раёнам.

У прынятай партыйным сходам пастанове прадугледжаны канкрэтныя меры, накіраваныя на паспяховае вырашэнне ўсіх задач, якія паставілі партыя і ўрад перад вышэйшай школай у справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных, ідэйна загартаваных спецыялістаў.

УЗНАГАРОДЖАНЫ ЗНАЧКАМІ ЦК ВЛКСМ

Вялікая група студэнтаў нашага ўніверсітэта ў мінулым месяцы ўзнагароджана нагруднымі знакамі ЦК ВЛКСМ «За выдатную вучобу». Сярод узнагароджаных —

НА БІЕЛАГА-ГЛЕБАВЫМ ФАКУЛЬТЭЦЕ

ІВАНОВА Людміла
ЯРМІШЫН Аляксандр
ІЗМАЙЛАЎ Фёдар
КАПЕЦКАЯ Галіна
ВЕРАМЕЕЎ Васіль
ХАЛЕПА Надзежда
САМСОНАЎ Уладзімір
РАГАВІЦКАЯ Зоя
БЯЛОВА Алена
ШАЛАВЕНКАЎ Мікалай.

НА ФАКУЛЬТЭЦЕ ФІЗІЧНАГА ВЫХАВАННЯ

КОШАЛЯЎ Мікалай
МУЗЫЧЭНКА Ольга
ЛЯШЧЫНСКАЯ Людміла
ЯНКОВІЧ Ларыса
ЖУК Леанід
БАТУРЫН Яўген
ЛОПІЧ Мікалай
СЕНАКОСАВА Ларыса
ТКАЧЭНКА Аляксандр
ВАЛАСТНОЎ Васіль
БУХАРАЎ Мікалай
КАНЯХІН Міхаіл
ЧАРНОЎ Леанід

НА ГЕАЛАГІЧНЫМ ФАКУЛЬТЭЦЕ

ГРЫГАРЭНКА Анатоль
РЭШАТАЎ Аляксандр
КАМЕКА Валянціна
ШУТАЎ Уладзімір
ШАЎЦОЎ Уладзімір
АБРАМАЎ Сяргей
ЛАБУЗ Валянціна
ЖАРКОЎ Юрый
ДАНЧАНКА Людміла
ШАЛУХІН Сяргей

(Заканчэнне ў наступным нумары газеты).

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

ДА 50-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ ЭКАНОМІКІ ПРАЦЫ, ДАЦЭНТА У. Д. АРЭШЧАНКІ

Гады, як птушка. Пралятаюць вельмі хутка. Уладзіміру Дзянісавічу таксама здаецца, што зусім нядаўна было дзяцінства. А ўжо тваёй біяграфіі — 50. Аднак, калі азірнуцца на жыццёвы шлях, на ім змясцілася вельмі многае. І ёсць шмат характэрнага, што ўласціва для ўсяго паслярэвалюцыйнага пакалення нашай краіны.

Юнацтва Уладзіміра Дзянісавіча загартавана ў баях супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Васемнаццацігадовым юнаком ён узяў у рукі зброю, каб вызваляць ад ненавісных прышэльцаў зямлю любімай Айчыны. Першае баявое хрышчэнне У. Д. Арэшчанкі адбылося на Гомельшчыне. Таму гэты палескі край стаў яму блізкім і даргім на ўсё жыццё.

Вышэйшую адукацыю Уладзімір Дзянісавіч набыў у Бранскім лесатэхнічным інстытуце. Пасля гэтага ён адразу ж пераехаў у Гомель. Спачатку—аспірантура, потым праца на пасадах старшага навуковага супрацоўніка і загадчыка аддзела эканомікі навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі, па сумяшчэнню — у былым пбагінстытуце. Ужо тады малады спецыяліст зрабіў упэўнены крок у навуку. У выніку — паспяховая абарона кандыдацкай дысертацыі.

З адкрыццём Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта Уладзімір Дзянісавіч стаў тут адным з першых выкладчыкаў эканамічнага факультэта, унёс вялікі ўклад у яго станаўленне, арганізацыю вучэбнага працэса, стварэнне навуковага напрамку кафедры эканомікі працы, выхаванне будучых эканамістаў. Адначасова ён працягвае плённую навукова-даследчую працу, абараняе дысертацыю на атрыманне вучонай ступені доктара эканамічных навук. На рахунку Уладзіміра Дзянісавіча ўжо звыш 70 апублікаваных навуковых работ.

Напружаную выкладчыцкую і навукова-даследчую працу Уладзімір Дзянісавіч паспяхова сумяшчае з актыўнай грамадскай дзейнасцю. Цяпер ён з'яўляецца старшынёй галаўной групы народнага кантролю ўніверсітэта, членам парткома, кіруе сектарам сацыялагічных даследаванняў пры Гомельскім абласным камітэце партыі і Саветам навуковай арганізацыі працы пры Гомельскім абласным Савеце навукова-тэхнічнага таварыства.

Грамадскасць Гомеля і вобласці добра ведае У. Д. Арэшчанку і як пазаштатнага лектара абкома КПБ.

Сярод выкладчыкаў універсітэта Уладзімір Дзянісавіч вызначаецца выключным працалюбствам, дабратой, прынцыповасцю, уменнем арганізаваць і мабілізаваць калектыў на вялікія справы. Талент лектара і выхавацеля, чалавечая прывабнасць і пачуццё здаровага гумару прынеслі Уладзіміру Дзянісавічу аўтарытэт і глыбокую павагу сярод усіх выкладчыкаў і студэнтаў універсітэта.

Ну, а калі яшчэ раз сказаць пра 50 гадоў, дык гэта толькі пара сталасці. Уладзімір Дзянісавіч яшчэ поўны сіл і энергіі, каб яшчэ доўга служыць айчыннай навуцы, уносіць дастойны ўклад у падрыхтоўку высокакваліфікаваных спецыялістаў.

З выпадку залатога юбілею з дня нараджэння і 30-годдзя працоўнай дзейнасці шчыра жадаем Уладзіміру Дзянісавічу моцнага здароўя, асабістага шчасця і доўгіх гадоў плённай працы ў нашым калектыве.

І. ТРАЦЭЎСКІ,
дэкан эканамічнага факультэта, дацэнт;

Н. ВОЛКАВА,
сакратар партбюро факультэта.

ПАЗНАННЕ РАДАСЦІ

Першы самастойны ўрок. З яго пачынаюцца ўсе радасці і спадзяванні будучага педагога. Які ён будзе? Як цябе сустрэнуць вучні? Ці зможаш ты пакарыць дзіцячыя сэрцы? Такія пытані хвалююць напэўна кожнага, хто ўпершыню пераступае парог класа ў якасці настаўніка.

Можна з упэўненасцю сказаць, што студэнтка чацвёртага курса гісторыка-філалагічнага факультэта Люба Карабко зрабіла правільны крок, калі вырашыла прысвяціць сваё жыццё, як і яе маці, навучанню і выхаванню дзяцей. Яе першы ўрок рускай мовы ў шостым класе прайшоў паспяхова. Перш, чым прыйсці да яго, Люба Карабко набывала тыя веды, якія давалі высокакваліфікаваныя выкладчыкі ГДУ. Ды і многаму навучыла летняя практыка ў піянерскім лагеры. І на сёлетняй педагагічнай практыцы па выхаваўчай рабоце ў СШ № 32 яна выявіла свае педагагічныя і выхаваўчыя здольнасці.

Пад кіраўніцтвам Любы вучні з цікавасцю правялі піянерскі збор, этычную гутарку, ранішнік і іншыя карысныя мерапрыемствы.

Камсамолка Л. Карабко добра вучыцца і актыўна ўдзельнічае ў жыцці факультэта. Запар ужо чатыры гады абараняе гонар свайго факультэта на баскетбольнай пляцоўцы.

На здымку фотакарэспандэнта нашай газеты А. Рудчанкі вы бачыце задаволеных пяцікласнікаў, якія радуюцца разам з маладой, па-веснавому прыгожай будучай настаўніцай цудоўнаму сакавіцкаму дню, які цёплым сонечным промнем прабегся па тварах дзяцей.

А. ЛОЗКА, студэнт чацвёртага курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

50-ГОДДЗЮ ПРЫСВАЕННЯ КАМСАМОЛУ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА І 30-ГОДДЗЮ ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ ПРЫСВЯЧАЕЦЦА

ПАЛАЖЭННЕ АБ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ ЛІНЕЙНЫХ БУДАЎНІЧЫХ АТРАДАЎ УНІВЕРСІТЭТА ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА ПРАЦОЎНАГА СЕМЕСТРА

Выконваючы ленінскі запавет аб тым, што «Толькі ў працы разам з рабочымі і сялянамі можна стаць сапраўдным камуністам», студэнты прысвячаюць свае летнія канікулы выкананню народнагаспадарчых задач. СБА ўвайшлі надзейным звяном у працоўнае жыццё краіны, сталі эфектыўнай формай грамадска-палітычнай практыкі, якая паспяхова выкарыстоўваецца ў спалучэнні з вучэбна-выхаваўчай работай для падрыхтоўкі ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных установах высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Сацыялістычнае спаборніцтва праводзіцца з мэтай своечасовага і якаснага фарміравання СБА, павышэння іх арганізаванасці, здольнасці да правядзення вытворчай, агітацыйна-прапагандысцкай, культурна-масавай і шэфскай работы, выхавання ў членаў СБА камуністычнай свядомасці, калектывізму, высокага ўсведамлення грамадскага абавязку, ініцыятывы і самастойнасці ў вырашэнні пастаўленых задач.

УМОВЫ СПАБОРНІЦТВАЎ

Сацыялістычнае спаборніцтва паміж лінейнымі студэнцкімі атрадамі праходзіць пад дэвізам дастойнай сустрэчы 50-годдзя прысваення камсамолу імя У. І. Леніна, 30-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

1-ы этап — снежань 1973 — чэрвень 1974 года;

II-гі этап — ліпень — верасень 1974 года.

Пры падвядзенні вынікаў першага этапа ўлічваецца:

1. Своечасовае (да першага сакавіка) правядзенне фарміравання СБА.
2. Якасць падрыхтоўкі кіруючага звяна атрада.
3. Якасць правядзення вучобы і здачы экзаменаў па тэхніцы бяспекі.
4. Своечасовае правядзенне медыцынскіх прышчэпак і аглядаў.
5. Фарміраванне палітаддзелаў атрадаў (выбары парторгаў, камсоргаў, фізоргаў, падбор і зацвярджэнне рэдкалегіі атрадных газет, груп «КП», стварэнне агітбрыгад).
6. Вывучэнне і веданне байцамі СБА дакументаў і матэрыялаў XXIV з'езда КПСС, Звароту ЦК КПСС да партыі, да савецкага народа, XXV з'езда ЛКСМБ, статута УСБА і палажэння аб СБА.
7. Выпуск і афармленне атрадных газет.
8. Наяўнасць плана палітработы СБА на падрыхтоўчы перыяд.
9. Удзел атрада ў нядзельніках і іншых палітычна-масавых мерапрыемствах.
10. Наяўнасць атраднай атрыбутыкі.
11. Узровень прапаганды і агітацыі СБА, мэт і задач студэнцкага руху.
12. Выступленне лектараў і агітбрыгад СБА на прадпрыемствах, у школах і г. д.
13. Падбор нагляднай агітацыі для афармлення лагераў, Ленінскіх пакояў, чырвоных куткоў, куткоў па тэхніцы бяспекі.
14. Афармленне падпіскі на перыядычны друк на месцах дыслакацыі атрадаў, стварэнне атрадных бібліятэк.
15. Дапамога сельскай школе і работа з цяжкавыхоўваемымі.
16. Устанаўленне сувязей з мясцовай камсамольскай арганізацыяй. Распрацоўка планаў сумеснай работы з улікам магчымасцей правядзення агітацыйна-масавай і шэфскай работы на месцах дыслакацыі.
17. Удзел атрада ў спартыўных мерапрыемствах:
   а) здача норм комплексу ГПА пад дэвізам «Кожны баец атрада — значкіст ГПА»;
   б) удзел атрада ў спартыўных спаборніцтвах (валейбол, баскетбол, стральба, шахматы, шашкі).
18. Адлюстраванне дзейнасці атрада ў шматтыражнай газеце «Гомельскі ўніверсітэт».

Пры падвядзенні вынікаў другога этапа ўлічваецца:

I. Выкананне вытворчай праграмы,
II. Работа лектарскай групы і агітбрыгады. Удзел у аперацыі «Абавязак».
III. Шэфская дзейнасць у дапамогу школе.
IV. Работа па ваенна-патрыятычнаму выхаванню (дапамога ветэранам вайны і працы, шэфства над помнікамі загінуўшым воінам).
V. Сумесная работа з мясцовай камсамольскай арганізацыяй.
VI. Арганізацыя і правядзенне нядзельнікаў.
VII. Наяўнасць і работа лагераў-спадарожнікаў.
VIII. Спартыўна - масавая работа.
IX. Прапаганда СБА, універсітэта, арганізацыя і работа консультацыйных пунктаў, бюро добрых паслуг і г. д.
X. Афармленне лагераў СБА.
XI. Работа з цяжкавыхоўваемымі падлеткамі.
XII. Насценны друк атрада, адлюстраванне жыцця і работы СБА ў ім.
XIII. Захаванне статута УСБА і тэхнікі бяспекі, рацыяналізатарская работа ў атрадзе.

ПАДВЯДЗЕННЕ ВЫНІКАЎ

Вынікі падрыхтоўчага перыяду падводзяцца 15 мая і да 1 ліпеня 1974 г.

Лепшы атрад у падрыхтоўчы перыяд узнагароджваецца Ганаровай граматай і каштоўным падарункам.

Агульныя вынікі працоўнага семестра 1974 года падводзяцца да 1 кастрычніка 1974 г.

Пераможцы працоўнага семестра (з улікам вынікаў падрыхтоўчага перыяду) узнагароджваюцца граматамі гарадскога і абласнога камітэтаў ЛКСМБ.

Студэнцкія мерыдыяны

ЦЯПЛО СЯБРОЎ

У студзені г. г. група беларускіх студэнтаў, якія ўдзельнічалі ў трэцім, працоўным семестры 1973 года, на працягу двух тыдняў знаходзілася ў турыстычнай паездцы па Францыі. У саставе гэтай групы быў і начальнік штаба працоўных спраў нашага ўніверсітэта Уладзімір Дзюбо, які дзеліцца ўражаннямі аб цікавым падарожжы.

НАС прымалі французскія камсамольцы. За час знаходжання ў Францыі мы азнаёміліся з жыццём і вучобай моладзі, з камуністычным рухам, са славутасцямі французскай культуры. Нам далі магчымасць наведаць новае памяшканне ЦК КПФ, якім ганарацца камуністы. Тут мы агледзелі рабочы кабінет Жоржа Маршэ, бібліятэку, залы. Пабывалі таксама ля сцяны Парыжскіх камунараў, да якой усклалі кветкі.

Асаблівую цікавасць выклікала ў нас наведванне буйнейшага ўніверсітэта Францыі — Парыж-6, дзе навучаецца 35 тысяч студэнтаў. Нас гасцінна сустрэлі камсамольцы ўніверсітэта. З першых крокаў мы адчулі тут напружаны палітычны клімат. Фасады вучэбных карпусоў абклеены плакатамі з заклікамі і праграмамі розных палітычных партый. Ва ўніверсітэце вялікім аўтарытэтам карыстаюцца камуністы.

Пасля агляду вучэбных карпусоў, бібліятэкі, музея крышталаграфіі адбылася дыскусія. Сакратар камітэта камсамола ўніверсітэта расказаў аб цяжкім становішчы французскіх студэнтаў. Толькі кожны шосты з іх атрымоўвае стыпендыю. 60 працэнтаў студэнтаў вымушаны спалучаць вучобу з працай. Пасля заканчэння ўніверсітэта работу атрымоўвае не больш 30 працэнтаў выпускнікоў.

Французскія камсамольцы расказвалі аб сваёй барацьбе за паляпшэнне сацыяльнага становішча, аб барацьбе супраць буржуазнай прапаганды, якую вядуць ворагі СССР.

Адначасова французскія юнакі і дзяўчаты жыва цікавіліся жыццём і вучобай студэнтаў Савецкага Саюза. Іх вельмі здзіўляла тое, што ў нас кожны добра паспяваючы студэнт атрымоўвае стыпендыю і што большасць з іх забяспечаны інтэрнатамі. Адзін з французскіх студэнтаў, які прысутнічаў пры гэтай размове і ў свой час быў у СССР, сказаў: «Нягледзячы на ваш клімат, я хацеў бы вучыцца ў Маскве».

Мы з вялікім захапленнем азнаёміліся з багатай спадчынай французскай культуры. Словамі вельмі цяжка перадаць тое ўражанне, якое яна зрабіла на нас.

Можна шмат расказваць пра выдатныя гарады Францыі — Парыж, Марсель, Ніцэ, карлікавую дзяржаву Манака, пра цудоўныя месцы адпачынку на поўдні краіны. Але больш, чым палацы і плошчы, паркі і помнікі, спадабаўся нам французскі народ. Народ, які даў свету Парыжскую Камуну, народ, які свята захоўвае рэвалюцыйныя традыцыі, народ, які ў суровыя гады вайны сказаў: «Не!» фашызму і ўзяўся за зброю, змагаўся ў радах Супраціўлення. Нас скарыў аптымізм нястомных французскіх барацьбітоў, іх братэрскія пачуцці да савецкіх людзей.

У. ДЗЮБО,
удзельнік турыстычнай паездкі па Францыі.

РАШУЧАСЦЬ

Вечарам студэнты факультэта фізічнага выхавання Мікола Бацян, Васіль Шчур і Уладзімір Аўсяннікаў вярталіся са сталовай. Выпадкова каля новага інтэрната ўніверсітэта, дзе яшчэ не закончана будаўніцтва, яны звярнулі ўвагу на групу прахожых, якія чамусьці глядзелі ўгору на будынак. Хлопцы, як і ўсе астатнія, заўважылі дым, які выбіваўся з аднаго акна трэцяга паверха. Не губляючы часу, два студэнты адразу ж кінуліся шукаць уваход у гэты пакой, адзін — званіць, каб выклікаць пажарную машыну.

Калі хлопцы дабраліся да месца здарэння, то ўбачылі, што вялікія языкі полымя ахуталі будаўнічыя матэрыялы. Да іх было ўжо цяжка падступіцца.

У другім пакоі выпадкова знайшлася бочка з вадою. Пачалі збіваць полымя вадою і выносіць будаўнічыя матэрыялы ў небяспечнае месца.

У тэрмін падаспела і пажарная машына. Пажар хутка быў ліквідаваны, які б мог нанесці вялікія матэрыяльныя страты.

За рашучасць і знаходлівасць пры тушэнні пажару камсамольцам М. І. Бацяну, В. П. Шчуру і У. І. Аўсяннікаву загадам рэктара аб'яўлена падзяка. Яны таксама прэміраваны па 25 рублёў.

Мікола, Васіль і Уладзімір добра вучацца, ўдзельнічаюць у грамадскім і спартыўным жыцці факультэта. Першакурснік Мікола Бацян з'яўляецца членам зборнай каманды ГДУ па футболу. Другакурснікі Васіль Шчур і Уладзімір Аўсяннікаў—добрыя лёгкаатлеты, першаразраднікі.

НА ЗДЫМКУ: (злева направа) студэнты факультэта фізвыхавання М. Бацян, В. Шчур, У. Аўсяннікаў.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

НА КУБАК «ИЗВЕСТИЙ»

Лепшыя лёгкаатлеты Беларусі, Эстоніі, Латвіі і Літвы, сярод якіх нямала членаў зборных каманд краіны, пераможцаў усесаюзных і міжнародных спаборніцтваў, у горадзе Шаўляі выйшлі на занальныя старты, каб заваяваць пуцёўку на наступны этап розыгрыша Кубка газеты «Известия». Акрамя гаспадароў, за перамогу змагаліся спартсмены Мінска, Гродна, Рыгі, Каўнаса, Вільнюса, Гомеля, Магілёва, Таліна і Тарту. У выніку двухдзённай барацьбы першае месца заваявала дружная каманда беларускай сталіцы. Наступныя месцы ў агульным заліку занялі лёгкаатлеты Гродна, Рыгі, Таліна і Гомеля.

Пераможцам занальных спаборніцтваў у розыгрышы Кубка стаў студэнт чацвёртага курса факультэта фізвыхавання ГДУ Фёдар Ключнікаў. Ён быў мацнейшым у бар'ерным бегу на дыстанцыі 60 метраў. Яго таварыш па камандзе Сяргей Панцялееў паказаў другі вынік у бегу на 800 метраў. Другім прызёрам у штурханні ядра стала Таццяна Ісаенка.

Заліковыя ачкі прынеслі сваёй камандзе таксама Галіна Ламейка ў бегу на 500 метраў і Валянціна Крамлёўская ў скачках у вышыню, якія ў сваіх відах праграмы занялі пятыя месцы.

М. ТАЛСТАПЯТАЎ,
загадчык кафедры лёгкай атлетыкі, заслужаны трэнер БССР.

АБ ЛЕНІНІЯНЕ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

У справе камуністычнага выхавання падрастаючага пакалення вялікая роля належыць дзіцячай літаратурнай Лениніяне.

Пра Леніна-змагара, правадыра, арганізатара перамог сацыялістычнай рэвалюцыі, пра яго «неспакойны», «каласальны» чалавечы характар напісана для дзяцей усіх узростаў велізарная колькасць твораў розных жанраў. Аднак побач з творамі высокамастацкімі, нярэдка выдаюцца кнігі нізкаякасныя, якія не адрозніваюцца ні самабытнасцю, ні арыгінальнасцю трактоўкі ленінскай тэмы.

На жаль, да апошняга часу мы не мелі спецыяльных выданняў аб Лениніяне для дзяцей. Манаграфія Г. Пазняковай і В. Разавай «Савецкая літаратурная Лениніяна для дзяцей і юнацтва» (Ленінград, 1973) — істотнае папаўненне гэтага прагалу ў нашай крытыцы і літаратуразнаўстве. Яна — буйнае сур'ёзнае даследаванне, напісанае да таго ж жыва і займальна, складанай і адказнай тэмы: вобраз У. І. Леніна ў мастацкай літаратуры для дзяцей і падлеткаў.

Рэцэнзуемая кніга складаецца з двух раздзелаў. У першым разглядаецца ў асноўным празаічная дзіцячая Лениніяна ад яе ўзнікнення да нашых дзён уключна. Як трапна адзначаюць літаратуразнаўцы, яшчэ ў 20-я гады дзіцячымі пісьменнікамі былі зроблены першыя спробы ў зразуменні характару Леніна. Грунтоўна аналізуючы апавяданні «Нахалёнак» М. Шолахава, «Прошка» П. Замойскага, нарыс «Ленін на паляванні» М. Прышвіна, Г. Пазднякова і В. Разава падкрэсліваюць, што ўжо з першых крокаў дзіцячая Лениніяна паказвае правадыра ў непасрэдным кантакце з простымі людзьмі.

Вялікая ўвага ўдзелена ў працы творам М. Зошчанкі, А. Кононава, К. Федзіна, якія здолелі мастацкім словам намаляваць Леніна чалавекам простым, але незвычайным. Кожнае з іх апавяданняў прысвечана якой-небудзь рысе характару Леніна, а разам яны — справядліва адзначаюць літаратуразнаўцы — раскрываюць воблік, цэласны характар Леніна. Тут жа аўтары ставяць і паспяхова вырашаюць некаторыя агульнатэарэтычныя праблемы дзіцячай літаратуры, у прыватнасці, праблему гістарычнай дакладнасці і вернасці факту, праблему аўтарскай фантазіі, выдумкі і домыслу ў кнігах пра Леніна. І вельмі пераканаўча гучаць іх словы аб тым, што ў мастацкай Лениніяне гістарычныя веды неабходны пісьменніку для правільнай трактоўкі падзей і вобраза, але сам факт трэба разумець «як пункт прыкладання фантазіі», г. зн. фантазія і дакумент у мастацкім творы павінны быць арганічна знітаваны.

Не без падстаў большая частка манаграфіі ўдзелена разгляду стану сучаснай Лениніяны для дзяцей і юнацтва. Аналізуючы апавяданні і аповесці С. Аляксеева, М. Шагінян, Я. Драбкінай, Ю. Германа, М. Прыляжаевай, З. Васкрасенскай, А. Руцько, Л. Радзішчава, Ю. Якаўлева, без якіх цяжка ўявіць чытанне сённяшняга школьніка, а таксама лепшыя творы «дарослай» Лениніяны, якія ўвайшлі ў праграму пазакласнага чытання («Сіні сшытак» Э. Казакевіча, «Маленькія чыгуначныя дзверы ў сцяне» В. Катаева і многія іншыя), Г. Пазднякова і В. Разава робяць правільны вывад, што сучасная Лениніяна ў розных аспектах раскрывае ў першую чаргу галоўную асаблівасць характару Леніна — яго непрымірымую барацьбу «супраць брыдот старога жыцця, за перамогу сацыялізму, яго безупыннае супраціўленне сацыяльнай несправядлівасці». Пісьменнікі — кожны па-свойму — даносяць да юнага чытача веліч і прастату Леніна, яго аптымізм, вострае ўспрыйманне рэчаіснасці, дабрату, чуласць, рэвалюцыйную патрабавальнасць, глыбіню пачуццяў, высокі інтэлект, гармонію складанейшых чалавечых якасцей.

Асаблівай увагі заслугоўвае раздзел, прысвечаны багацейшай і разнастайнейшай паэтычнай Лениніяне. Лепшыя паэты — падкрэсліваюць літаратуразнаўцы — стварылі своеасаблівы мазаічны партрэт Ільіча, асэнсавалі ролю Леніна ў гісторыі.

У кніжцы выдзелена некалькі перыядаў развіцця савецкай паэтычнай Лениніяны, кожны з якіх нясе адбітак свайго часу, мае спецыфічныя рысы. Так, Г. Пазднякова і В. Разава пераканаўча даказалі, што вершы пра Леніна, напісаныя ў 20-я гады, абвеяны рамантыкай рэвалюцыі. У паэзіі 30-х гадоў вобраз правадыра «знітаваны з пераможным будаўніцтвам новага грамадства, новых чалавечых адносін». Паэтычная Лениніяна ваенных год арганічна зліта з тэмай абароны радзімы. Найбольш характэрная асаблівасць сучаснай паэзіі заключаецца ў тым, што яна як ніколі глыбей раскрывае ўнутраны свет правадыра, праўдзіва перадае шматгранную асобу У. І. Леніна.

На жаль, руская савецкая Лениніяна для дзяцей і падлеткаў разглядаецца ў кніжцы ізалявана ад «усесаюзнай» Лениніяны. Нават вельмі рэдка ўпамінаюцца лепшыя творы многіх вядомых пісьменнікаў Беларусі, Украіны, Узбекістана і іншых рэспублік. Тым не менш манаграфія Г. Пазднякова́й і В. Разавай дае выразнае ўяўленне аб развіцці савецкай дзіцячай Лениніяны. Адрасуемая не толькі спецыялістам, але і бібліятэкарам, настаўнікам, студэнтам — усім тым, хто кіруе дзіцячым чытаннем, яна адыграе прыкметную ролю ў выхаванні падрастаючага пакалення ў духу ленінізма, у духу адданасці радзіме, партыі, народу.

Р. ЛІТВІНАЎ,
выкладчык кафедры рускай літ-ры

ТРАПНЫЯ ВЫСТРАЛЫ

Напружана праход[illegible] борніцтвы стралкоў [illegible] та па праграме кру[illegible] спартакіяды студэнтаў[illegible] на для ўсіх у камандным [illegible] перамаглі спартсмены экана[illegible] нага факультэта, якія выб[illegible] 553 ачкі з 600. Усяго на адн[illegible] ачко адсталі стралкі механіка-матэматычнага факультэта і яшчэ на тры ачкі — гісторыка-філалагічнага факультэта.

Цікавая сітуацыя склалася ў барацьбе за асабістае першынство сярод мужчын. Трое — Пётр Шапорда з мехмата, Аляксандр Блудаў з геалагічнага і Анатоль Кавальчук з эканамічнага факультэта выбілі па 97 ачкоў са ста. У такім парадку яны і занялі прызавыя месцы пры ўліку лепшых паказчыкаў у апошніх серыях.

Толькі адно ачко раздзяляла прызёраў і ў спаборніцтвах дзяўчат. Чэмпіёнкай стала Любоў Ізмесцьева з геалагічнага факультэта. Яна выбіла 94 ачкі са ста магчымых. Наступныя месцы занялі Ніна Карасёва і Наталля Халабузар з мехмата.

На здымку: зборная каманда стралкоў эканамічнага факультэта, якая перамагла на ўніверсітэцкай спартакіядзе.

Фота **А. Рудчанка.**

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

АЗ 05192 «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Фармат — 300×420 мм. Тыраж 2000 экз. Заказ 1635